

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 660/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou LEGAL CARTEL s. r. o., Na Hrebieňku 5433/40, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Radoslav Kačur, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14 Ca 17/2020-101 z 30. decembra 2021 a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 Ca 17/2020-101 z 30. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že okresný súd vydal na návrh sťažovateľky platobný rozkaz č. k. 16 Up 1521/2020 zo 16. augusta 2020, proti ktorému podal žalovaný odpor. Následne okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 14Ca/17/2020-76 z 24. mája 2021

tak, že uložil žalovanému zaplatiť sťažovateľke istinu 51,60 eur spolu s úrokom z omeškania a priznal jej náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

3. Uznesením č. k. 14Ca 17/2020-88 z 26. júla 2021 vyšší súdny úradník rozhodol o výške priznanej náhrady trov konania v sume 275,81 eur. Proti predmetnému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala nepriznanie náhrady trov za úkon právnej služby – predžalobnú výzvu, o ktorej sudca okresného súdu napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju zamietol.

4. Okresný súd sa však nestotožnil s argumentáciou sťažovateľky o oprávnenosti uplatnenia úkonu právnej služby – predžalobnej výzvy, keďže ho nepovažoval za úkon právnej služby uskutočnený v konaní s odkazom na § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uznan, že vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v znení účinnom od 15. júna 2019 zahrnula medzi úkony právnej služby aj predžalobnú výzvu [§ 13a ods. 1, písm. d)], avšak táto mala byť uplatnená ako príslušenstvo pohľadávky v zmysle § 121 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nie v rámci trov konania. Poukázal aj na záver ústavného súdu (I. ÚS 207/2019), podľa ktorého sa za trovy považujú len tie výdavky, ktoré vznikli v konaní, t. j. v období od začatia konania (§ 156 CSP) do jeho skončenia (právoplatnosťou súdneho rozhodnutia, ktorým sa konanie končí).

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému postupu a uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) okresný súd zvolil výklad § 251 CSP v spojení s § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky, ktorý je podľa sťažovateľky formalistický a subjektívny. Používajúc rovnakú logiku prezentovanú okresným súdom, bolo by možné vysloviť, že advokát nemá nárok ani na náhradu za úkon právnej služby prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom podľa § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky, keďže v tomto prípade advokát prevzal právne zastúpenie pred začatím konania, sporným by bolo aj vykonanie úkonu v zmysle § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky, t. j. písomné podanie na súde alebo inom orgáne alebo protistrane týkajúce sa veci samej – podanie žaloby, ku ktorému rovnako došlo ešte pred začatím konania;

b) poukazuje na zmysel a účel predžalobnej výzvy, ktorá môže viesť k zmierlivému vyriešeniu sporu bez iniciovania súdneho konania, čo je premietnuté aj do zásady v čl. 7 ods. 2 CSP. Poukazuje aj na úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe k vyhláške [novelizovaný § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky];

c) v súvislosti s princípom právnej istoty sťažovateľka upozorňuje, že okresný súd v obdobných (resp. v rovnakých) veciach rozhoduje diametrálne odlišným spôsobom, čo sa týka priznania či nepriznania náhrady trov konania za úkon právnej služby predžalobná výzva, nemá ustálený právny názor, a tým dostáva sťažovateľku do stále väčšieho pocitu právnej neistoty, prehlbujúc u nej pocit nedôvery vo všeobecné súdnictvo;

d) zásah do základného práva vlastniť majetok odôvodňuje sťažovateľka legitímnou nádejou na zhmotnenie majetku s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľky napadnutým postupom a uznesením okresného súdu, ktorým zamietol jej sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania, a tým jej nepriznal náhradu za úkon právnej služby predžalobná výzva.

7. Zohľadňujúc sťažnostnú argumentáciu smerujúcu proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, ústavný súd považuje za žiaduce v prvom rade poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (I. ÚS 35/2022).

8. Sťažovateľka v podstatnom tvrdí, že predžalobná výzva je úkonom právnej služby, za ktorý patrí advokátovi odmena [vychádzajúc z § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky], a už zo samotného názvu tohto právneho úkonu je zrejmé, že je vykonaný vždy pred začatím konania ako posledný pokus o vyriešenie prípadného sporu mimosúdnou cestou. Nepriznaním náhrady za úkon právnej služby predžalobná výzva okresný súd rozhodol v rozpore s vyhláškou a dopustil sa tiež formalistického a subjektívneho výkladu § 251 CSP, preto je jeho rozhodnutie nezákonné a nespravodlivé.

9. Z dôvodov napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresný súd nepriznanie náhrady za úkon predžalobná výzva odôvodnil tým, že v zmysle § 251 CSP sú trovami konania tie preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Keďže predmetný úkon nebol realizovaný v rámci súdneho konania, ale pred jeho začatím, sťažovateľke nepatrí za tento úkon náhrada trov konania (bod 19 napadnutého uznesenia).

10. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v nedávnej dobe sa zaoberal viacerými obdobnými ústavnými sťažnosťami sťažovateľky, ktoré sa týkali porušenia jej práv rozhodnutím všeobecného súdu o nepriznaní náhrady trov za predžalobnú výzvu (pozri napr. sp. zn. I. ÚS 35/2022, II. ÚS 567/2021, IV. ÚS 324/2022, IV. ÚS 340/2022, III. ÚS 65/2022, III. ÚS 60/2022). V zmienených rozhodnutiach v konečnom dôsledku konštatoval ústavnú akceptovateľnosť záveru okresného súdu o nepriznaní náhrady za predmetný úkon, pričom aj v tomto prípade zotrváva navyslovených záveroch, z ktorých cituje: „pokiaľ okresný súd neposúdil predžalobnú výzvu ako úkon vykonaný v rámci konania, na základe čoho dospel

k záveru, že nemôže byť refundovaná neúspešnou stranou v rámci náhrady trov konania, jeho právne závery majú oporu v zákone (§ 251 CSP) a nepopierajú podstatu, zmysel a účel tohto, v napadnutom konaní aplikovaného ustanovenia Civilného sporového poriadku“ (porov. II. ÚS 567/2021, ods. 12).

11. Ústavný súd v prejednávanej veci nevzhladol dôvod odchyliť sa ani od už prijatého záveru, podľa ktorého § 251 CSP v rovine definície normuje trovy konania a spája ich s konaním. Relevanciu tak nadobúda začatie konania (§ 156 CSP) a v tej súvislosti aj posúdenie úkonov – príprava a prevzatie právneho zastúpenia, spísanie žaloby a pod., ktoré sú realizované ešte pred formálnym začatím konania, ale súdy ich za spadajúce pod § 251 CSP štandardne považujú (III. ÚS 642/2021). K výdavkom, ktoré vznikli v konaní, patria aj tie, ktoré vznikli v priamej súvislosti s jeho začatím, do ktorého sféry predžalobná výzva nepatrí. Kým pre porovnanie spísanie žaloby so začatím konania súvisí priamo, predžalobná výzva síce môže mať význam, avšak nie je bezpodmienečne nevyhnutá pre uplatnenie nároku na súde (porov. III. ÚS 659/2021).

12. Ústavný súd súhlasí aj so záverom okresného súdu, že predžalobná výzva môže predstavovať príslušenstvo pohľadávky, teda má hmotnoprávny základ uplatniteľný priamo žalobou. To, že predžalobná výzva je vo vyhláske zaradená medzi úkony právnej služby, má význam jedine z toho pohľadu, že advokátovi patrí za tento úkon odmena od jeho klienta (porov. IV. ÚS 324/2022).

13. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že aj v tomto prípade sú právne závery prijaté okresným súdom vedúce k nepriznaniu náhrady za predžalobnú výzvu ústavne akceptovateľné a nezasahujúce do ústavne zaručených práv sťažovateľky. Z hľadiska materiálnej ochrany ústavnosti tak nie je možné prisvedčiť námietke sťažovateľky o nespravodlivom a nezákonnom rozhodnutí okresného súdu.

14. Z uvedeného vyplýva, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením okresného súdu nie je príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označených práv a možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. S ohľadom na ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu vyslovených v napadnutom uznesení okresného súdu, ktoré zodpovedajú platnej právnej úprave, ako aj judikatúre ústavného súdu dotýkajúcej sa tejto problematiky, nemožno súhlasiť, že sťažovateľka mohla legitímne očakávať priznanie náhrady v ňou uplatnenej výške. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné uvažovať ani o prípadnom porušení jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a aj v tejto časti je potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jej návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 1. decembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu